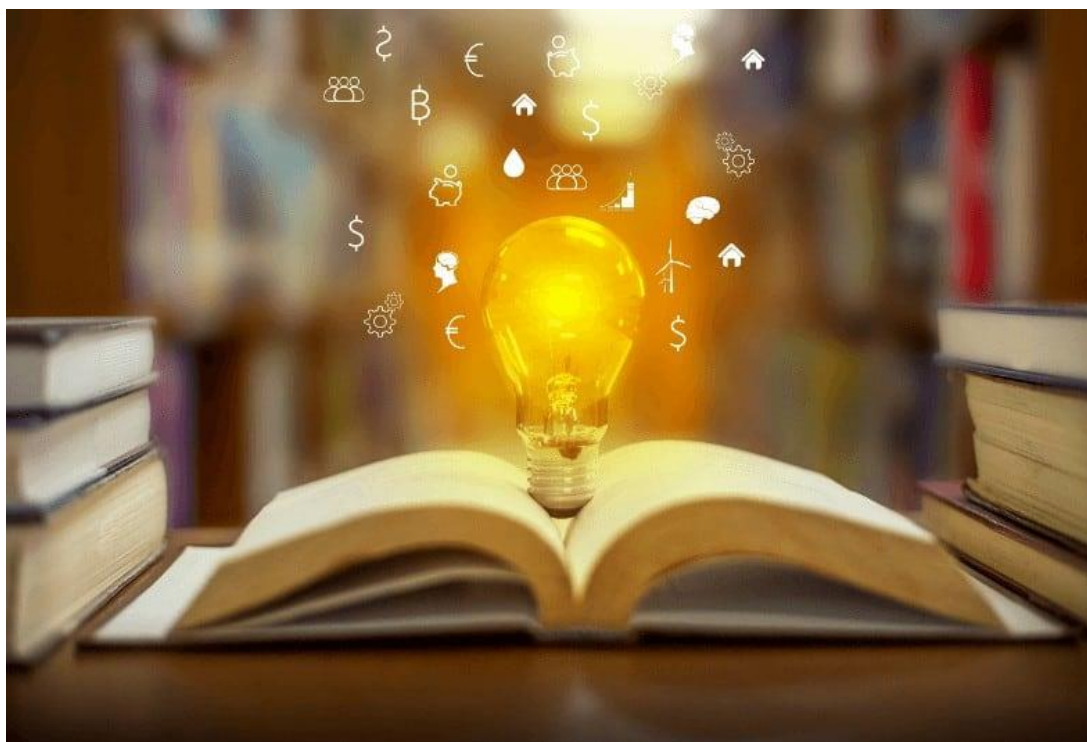

יחידת הוראה בין תחומית

עברית-ספרות-חינוך

עבודה נעימה!

להתבגר בגוף ובנפש

מעובד לפי מאמרה של ד"ר שרון צחורי*, "מכביתון", 2004

- פסקה א
- תקופת "גיל ההתבגרות" מוגדרת תקופה המקשרת בין ילדות לבגרות. החל בגיל 10-12, עם התחלת ההתפתחות הגופנית-מינית, וכלה בגיל 18 שנים, עם הגיוס לצה"ל, בחברה הישראלית. את תקופת ההתבגרות מאפיינים שינויים בכמה תחומים: גופניים, רגשיים ומשפחתיים- חברתיים. יש לזכור כי בני נוער בגיל ההתבגרות אינם קבוצה אחידה והומוגנית. יש חוסר אחידות בין שלבי ההתפתחות הגופנית, הרגשית והחברתית. ניתן לומר ששלבים אלה עובר כל מתבגר בדרכו האישית והייחודית.
- פסקה ב
- 10 השינויים הכרוכים בכניסה לגיל ההתבגרות מופיעים בנערות סביב גיל 10-12 שנים, לעומת גיל 13 שנים אצל הנערים. בתקופה זו מתרחשים גדילה לגובה, עלייה במשקל ושינויים במבנה הגוף. בגיל ההתבגרות מושגים 25% מהגובה הסופי ו-40% מהמשקל הסופי. במקביל, יש שינוי הדרגתי בצורת הגוף כמו פצעי בגרות והעמקת הקול (גברים) וכדומה.
- פסקה ג
- 15 את תחילת ההתבגרות מאפיין המעבר מתלות בהורים לעצמאות וזהות עצמית. המתבגר מגלה פחות עניין בפעילויות ההורים, לפיכך הוא מתרחק מהם בהדרגה ומקדיש את רוב זמנו לפעילויות עם בני גילו, ובהמשך משתלב בחברה השוויונית. ההבשלה הפסיכולוגית של המתבגר כרוכה בתופעות של מרידה בסמכות ההורים, ועל כן לא נדירה יצירת מתחים בינו ובין הוריו. בנוסף לכך, מצבי הרוח המשתנים והבלתי צפויים תורמים גם הם למתחים אלו.
- פסקה ד
- 25 השינויים הגופניים המהירים גורמים להתעסקות יתר של המתבגר בדימוי הגוף שלו ובהופעתו החיצונית. כך אפשר למצוא את הנער או הנערה מבליים זמן רב מול המראה בחדרם בעת החלפת בגדים או שקידה על תסרוקתם, כשהתוצאה הסופית אינה משביעה בדרך כלל את רצונם.
- פסקה ה
- סביב הגילים 15-17 מתפתחת החשיבה האבסטרקטית, ואז נמצא את הלהט השמור רק לבני הנעורים, בטיעונים אידיאליסטיים וסלידה מפשרנות וצביעות. כמו כן בתקופה זו יש עיסוק עודף בספורט, שינוי

30 בהרגלי התזונה וכן שינויים בהרגלי השינה. שנת צהריים ושינה מאוחרת בערב הן התנהגויות מוכרות בגיל זה. רוב המתבגרים מגלים סימני עייפות וישנים הרבה. קשה להעירם בבוקר, והמריבות בשל ההליכה לישון ב"שעה סבירה" נפוצות. חלק לא קטן מהבנות נעשות לצמחוניות על רקע של הזדהות עם החיות. לבנות אלה נטייה לפתח אנמיה, ובשל כך רצוי מאוד לדאוג לתכנון תזונה מאוזנת.

35

פסקה ו

ההתעסקות בדימוי הגוף בצד המסרים בתקשורת גורמים לאידיאל רזון בלתי מושג, בעיקר אצל בנות. בגילים אלה קיימת נטייה להתפתחות הפרעות אכילה, ולכן על ההורים לשים לב להתעסקות בלתי פוסקת במזון ובתכולת הקלוריות שבו, וגם לרצון לרזות בלא משקל יעד. אם מופיע אחד או יותר מסימנים אלו אצל המתבגרת – כדאי להיוועץ ברופא הילדים. אבחון מוקדם תורם להצלחת הטיפול במחלות מסובכות אלו. יש לעודד את המתבגרים לעסוק בספורט מתוך חשיבה על בריאותם הגופנית והנפשית ויצירת הרגלי חיים נכונים. למרות חשיבותו של הספורט יש להימנע מעיסוק אובססיבי בספורט שאינו במסגרות המתאימות לכך. זכרו גם, כי כיום כל עיסוק בספורט תחרותי מחייב בדיקה מיוחדת אצל רופא ספורט.

40

45

פסקה ז

לקראת סיום תקופת ההתבגרות יורדת חשיבותם של ערכי הקבוצה, והמתבגר נעשה נינוח בנוגע לערכיו ולזהותו שלו. יתר על כן – הוא מתחיל להקדיש זמן לבילוי עם אדם אחד בן המין השני, ומגיל 17 ואילך הוא גם מתחיל בתכנון תוכניות לעתיד ומפתח יכולת לדחות סיפוקים. בתקופה זו המתבגר אף מקבל מחדש את עצות ההורים וערכיהם, לאחר שגיבש לעצמו זהות עצמאית.

50

ואם הגענו עד הלום, נראה שכן הצלחנו לעשות משהו בסדר ... ועברנו את גיל ההתבגרות בשלום.

* מומחית ברפואת ילדים

1. בתחתית המאמר מופיעה כוכבית ובצידה מידע. מהי החשיבות של מידע זה בעבור הקורא?

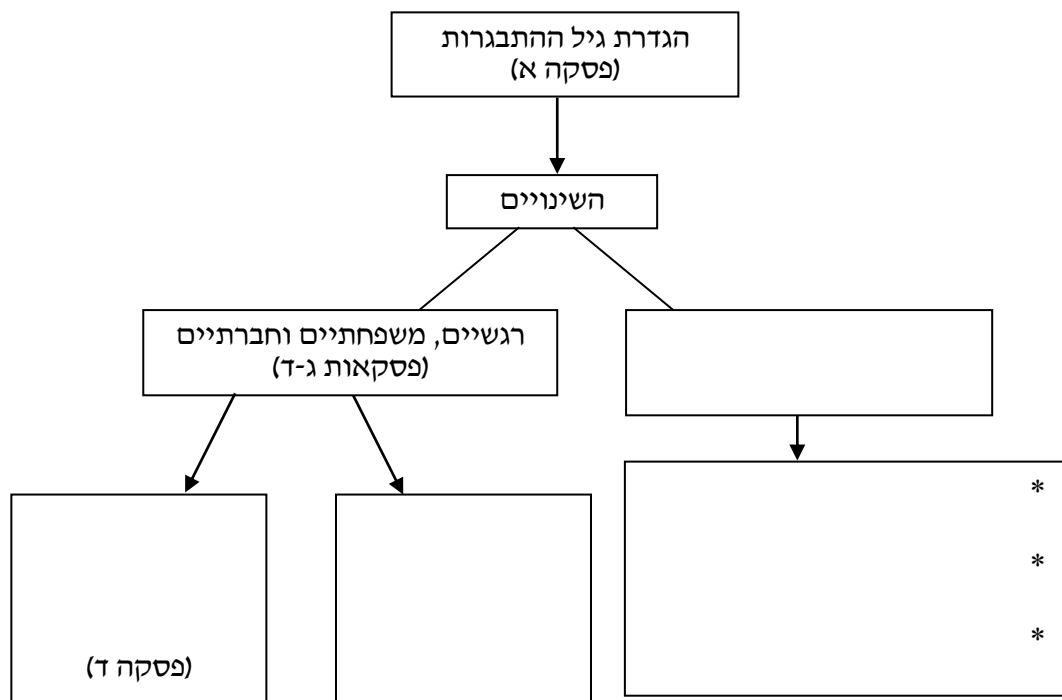
2. מהו מבנה המאמר? הקיפו את התשובה הנכונה.

- א. בעיה ופתרונה.
- ב. השוואה בין שתי תופעות.
- ג. תיאור תופעה.
- ד. סיבות ותוצאות.

3. לפניכם תיאור גרפי של פסקאות א-ד במאמר.

א. השלימו את הריבועים הריקים ברכיבי תוכן.

ב. ציינו באיזו פסקה מצוי כל רכיב.

4. מהי המטרה של כותבת המאמר? הקיפו את התשובה הנכונה.

- א. להזהיר מפני התנהגויות יוצאות דופן בגיל ההתבגרות.
- ב. להמליץ על דרכי התמודדות בגיל ההתבגרות.
- ג. לתאר את המאפיינים של גיל ההתבגרות.
- ד. לדווח על מחקרים שנעשו בנושא גיל ההתבגרות.

5. (I) מהו הקשר הלוגי בין פסקה א לפסקה ב? הקיפו את התשובה הנכונה.

- א. בפסקה ב הכותבת משווה בין הנאמר בפסקה א לבין דעה אחרת.
- ב. בפסקה ב הכותבת מציגה רעיון חדש שמנוגד לנאמר בפסקה א.
- ג. בפסקה ב הכותבת מפרטת את אחד הנושאים שכבר הוזכר בפסקה א.
- ד. בפסקה ב הכותבת מציעה הסבר חדש לנאמר בפסקה א.

(II) בתחילת פסקה ג מצויה מילת קישור המציינת קשר לוגי של סיבה ותוצאה.

א. העתיקו את המילה. _____

ב. מהי מטרה השימוש במילת קישור זו?

(III) במשפט הבא מפסקה ב יש מילה המצביעה על קשר לוגי:

”השינויים הכרוכים בכניסה לגיל ההתבגרות מופיעים בנערות סביב גיל

10-12 שנים, לעומת גיל 13 שנים אצל הנערים.”

א. מהי מילת הקישור המצביעה על הקשר הלוגי? _____

ב. מהו הקשר הלוגי? _____

6. לפניכם משפטים הלקוחים מן המאמר. ציינו ליד כל משפט האם הוא עובדה או דעה:

- א. "השינויים הכרוכים בכניסה לגיל ההתבגרות מופיעים בנערות סביב גיל 12-10 שנים, לעומת גיל 13 שנים אצל הנערים." _____
- ב. "רצוי מאוד לדאוג לתכנון תזונה מאוזנת." _____
- ג. "בתקופה זו יש עיסוק עודף בספורט, שינוי בהרגלי התזונה וכן שינויים בהרגלי השינה." _____
- ד. "ואם הגענו עד הלום, נראה שכן הצלחנו לעשות משהו בסדר." _____

7. מה הן הסיבות להתפתחות של הפרעות אכילה?

8. א. האם יש חשיבות לעיסוק בספורט בגיל ההתבגרות?

ב. כיצד מסייגת הכותבת את דבריה בנושא זה? בססו את דבריכם על הנאמר במאמר.

[illegible]

אוצר המילים

פירושי מילים

10. "לקראת סיום תקופת ההתבגרות יורדת חשיבותם של ערכי הקבוצה, והמתבגר נעשה נינוח בנוגע לערכיו ולזהותו שלו" (פסקה ז). לפניכם ארבעה פירושים למילה "נינוח". הקיפו את הפירוש המתאים ביותר להקשר במאמר:

- משביע רצון, נחת.
- נח מעבודה קשה.
- בסערת רגשות.
- שלו.

11. א. מהו היחס הסמנטי בין המילים נדיר – שכיח? הקיפו את התשובה הנכונה:

- ניגודיות.
- נרדפות.

ב. לפניכם ארבעה זוגות נוספים. הקיפו את הזוגות שבהם היחס שונה מהיחס שבין זוג המילים שבסעיף א:

- להעז – לפחוד.
- חרד – חושש.
- מוצהר – חבוי.
- מוטמן – מוסתר.

12. "יש לעודד את המתבגרים לעסוק בספורט מתוך חשיבה על בריאותם הגופנית והנפשית ויצירת הרגלי חיים נכונים" (פסקה ו). לפניכם ארבעה פירושים לביטוי "הרגלי חיים". הקיפו את הפירוש המתאים ביותר להקשר במאמר:

- משך חיים.
- רמת חיים.
- איכות חיים.
- דרך חיים.

13. "רוב המתבגרים מגלים סימני עייפות וישנים הרבה. קשה להעירם בבוקר, והמריבות בשל ההליכה לישון ב'שעה סבירה' נפוצות" (פסקה ה). לפניכם ארבעה פירושים למילה "נפוץ". הקיפו את הפירוש המתאים ביותר להקשר במאמר:

- א. שכיח.
- ב. מופיע לעיתים רחוקות.
- ג. מתנפץ.
- ד. נבדל מן האחרים.

14. א. מהו היחס הסמנטי בין המילים יעד – מטרה? הקיפו את התשובה הנכונה:

- (1) ניגודיות.
- (2) נרדפות.

ב. לפניכם ארבעה זוגות נוספים. הקיפו את הזוגות שבהם מתקיים אותו היחס כמו בזוג שבסעיף א:

- (1) מתנגד – שולל.
- (2) שקר – כזב.
- (3) התיר – אסר.
- (4) טעות – שגיאה.

15. בפסקה ז במאמר מוזכרת המילה "ערכי". לפניכם הערך "ערך" הלקוח ממילון "אבן-שושן".

קראו את הערך וענו על הסעיפים א-ב שאחריו.

מילון "אבן-שושן המחודש"

עֶרֶךְ, עֶרְךָ 1. [מן ערך, עֶרַךְ] 1. סֵדֶר, מַעֲרָכָה, דָּבָר או דְּבָרִים שֶׁנַּעֲרָכוּ בְּסֵדֶר מְסִים: "וַיַּעֲרֹךְ עָלָיו עֶרֶךְ לֶחֶם לִפְנֵי ה'" (שמות מ כג). 2. שוֹי, שְׁעוּר, חֲשִׁיבוּת: "וְהָיָה עֶרְכָּךְ חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כֶּסֶף" (ויקרא כז ג). "לֹא יֵדַע אָנוּשׁ עֶרְכָּהּ (שֶׁל הַחֲכָמָה)" (איוב כח יג). "הֲלֹא עֶרְכָּם יִהְיֶה לִפְנֵיהֶם כְּעֶרֶךְ אֲזוּבֵי הַקִּיר לִפְנֵי אֲרִזֵּי הַלְּבָנוֹן" (יוסיפון, שמד). אֵין כָּל עֶרֶךְ לַמַּעֲשֶׂה זֶה. 3. קֶנֶן, נָכֵס חֲמָרִי או רֹחֲנִי: "בִּימֵינוּ נִשְׁתַּנוּ הָעֲרָכִים וְהַלְּבָבוֹת וְעֲמָהֶם גַּם הָרַבָּה מִן הָעֲרָכִים הַסְּפָרוּתִיִּים" (ביאליק, הספר). אֶהְבֵּת הַתּוֹרָה וְטַהֲרַת הַמַּשְׁפָּחָה הֵם מַעֲרָכֵי הַיְסוּד שֶׁל הַיְהוּדוּת. עֲרָכִים מוֹסָרִיִּים. עֲרָכִים חֲבֵרִיתִיִּים וּמְדִינָיִים. שְׁנֵי עֲרָכִים. 4. [במילון בלקסיקון, באנציקלופדיה] מָלָה או עֲנִין הַמַּשְׁמָשִׁים נוֹשֵׂא לַהֲגִדָּרָה או לְבִאּוֹר: "הַחֶסֶל מִסְפֵּר הָעֲרוּךְ עֶרֶךְ בֵּית... זֶרְזוּנִי בְּעֶרֶךְ גִּמְלִי" (הערוך, סוף ב). בְּמִלּוֹן זֶה יֵשׁ עֲרָכִים עֲבָרִיִּים-מְקוֹרִיִּים וְגַם עֲרָכִים אֲרָמִיִּים וּבִינְלֵאמִיִּים. הַגְּדֵרֶת הַפֶּעַל "הוֹדִיעַ" נִתְּנָה בְּמִלּוֹן בְּעֶרֶךְ "ידע". 5. [בדקדוק] מִדְרָגָה מְסִימַת שֶׁל תֹּאֵר: עֶרֶךְ-הַדְּמִיוֹן, עֶרֶךְ-הַתִּרְוֹן, עֶרֶךְ-הַהִפְלָגָה [ראה להלן] 6. [במתימטיקה] יָחַס, גִּדְל, מִמְד: "וְהָקֵן הוּא עֶרֶךְ שֵׁשׁ לוֹ שְׁעוּר בְּאֶרֶךְ בְּלִבָּד" (אברהם בר-חייא הנשיא, המשניות והתשבורת א). עֶרֶךְ מִשְׁלֵשׁ לַהֲלֹן [וראה עוד כל הצירופים להלן] — [עֶרֶךְ, עֶרְכּוֹ... עֲרָכָם; עֲרָכִים, עֲרָכִי, עֲרָכִי, עֲרָכִיהֶם]

א. העתיקו מן המילון את ההגדרה המתאימה ביותר למשמעות המילה "ערך" כפי שהיא מופיעה במאמר.

ב. מתחו קו ברור בין הצירוף לבין הפירוש המתאים לו:

הצירוף	הפירוש
ירד מנכסיו	ירד ירידה גדולה
ירד לטמיון	הבין את הכוונה
ירד פלאים	התמעט
ירד לסוף דעתו	התחיל לפעול בסתר
ירד מגדולתו	התרושש
ירד למחתרת	אבד

שם המספר

16. בכל אחד מהמשפטים שלפניכם בחרו בהגייה הנכונה מבין האפשרויות המוצעות והקיפו אותה.

א. המאמר נכתב ב אָחַד / אַחַת / אֶחָד ביולי 2004.

ב. בגיל ההתבגרות אין מושגים תַּשַׁע / תַּשְׁעָה / תַּשְׁעַת אחוזים מהגובה הסופי, אלא 25%.

ג. סיום ההתפתחות הגופנית-מינית נקבע לגיל שְׁמוֹנֶה עָשָׂר / שְׁמוֹנֶה עָשָׂרָה / שְׁמוֹנֶה עָשָׂרָה.

ד. עקבתי במהירות אחרי שְׁלֹשׁ / שְׁלֹשׁ / שְׁלֹשֶׁת / שְׁלוֹשָׁה המאפיינים.

17. כתבו במילים את המספר המודגש במשפט שלפניכם: נבדקו 12,000 מתבגרות עם הפרעות אכילה.

על הימים שנחשבתי לנער מופרע / אהרון אלמוג

בסוף חופשת הקיץ של שנת חיי העשירית, הרגשתי בבירור שחלו בי תמורות. מרבה הייתי לשבת בספרייה העירונית ואחר כך רץ לים ומתהפך בחול הלוהט. הצלחתי להוסיף שלוש אונקיות למשקלי ומלא שמחה הייתי על כך. כוחות סמויים התרוצצו בי בכוח, ולכן, משום טורח הציבור, חיפשתי את הבדידות.

חופשת הקיץ נסתיימה זה אך עתה ולבוש חולצה לבנה ומכנסיים כחולים קצרים, הלכתי לבית הספר. הדבר הראשון שעשיתי בהיכנסי לחצר – השכבתי את יוסקה, יריבי הנועז ביותר. יכולתי להמשיך ולהשכיב גם את שם-טוב ולזכות בתהילה רבתי, אך ידעתי שאם זה ינוצח, ילך ויביא את אחיו ואם זה לא יעזור, יביא את אביו, וכך עלול אני להסתבך עם כל המשפחה.

כאמור, הוספתי משקל ומלא שמחה הייתי על כך, אך היו כמה דברים שהעכירו את רוחי וציערו אותי, כמו, למשל, שעקרו את הדחליל מן הגינה, או שהבטיחו לי בבית אופניים, ולא קנו, אך אלה היו דברים של מה בכך, לעומת מה שציער באמת, והוא: הפרידה מהמורה סוניה. המורה סוניה היתה מורתנו החל מכיתה א'. אהבנו אותה. ועכשיו, משעלינו לכיתה השישית החליט המנהל להעמיד לנו מורה רצינית יותר. תחילה לא מצאה מורה חדשה זו חן בעיני. לא הייתי מנחש בה מורה דווקא. היתה מהדרת בלבושה, יושבת על השולחן כשהיא משלבת רגל ברגל ומציגה אותן לראווה. היו לה נעליים אדומות בעלות עקב דק וגבוה ובסוף כל שיעור היתה מוציאה מארנקה ראי קטן ומיטיבה שפתיה בממרח אדום.

אפס, כל אלה פרטים טפלים היו, שלא הייתי נותן עליהם את הדעת, אלמלא נטפלה אלי לפתע בטענה שאני מופרע. הדבר החל ביום השלישי לשנת הלימודים השישית. בשעת הפסקת האוכל עברה בין השורות וביקשה לראות, מה הביאו הנערים לארוחת הבוקר. היא ריחפה בחדווה בין השולחנות וחייכה חיוכים, אך כשהגיע לשולחני הרצינה.

"מה זה?" אמרה בזעם, בהורותה באצבע על המפית שפרסתי.

"זו מפית," אמרתי, "מפית שאמי רקמה לי ליום הולדתי."

"כן, אני יודעת שזו מפית," אמרה, "אבל איזה מין אוכל אתה אוכל?"
שאלה זו גרמה לי מבוכה, משום שהבאתי איתי ארבעה צנימים, שלוש סוכריות,
ושני בוטנים בסך הכול.

"תביא את אמך!" פסקה.

את אמי לא הבאתי, אך מאותו יום נאלצתי לטלטל עמי שתי פרוסות לחם מרוחות
בחמאה, שתי בננות, ושני תפוחים. המורה היתה מסתכלת בי בסיפוק, ובלכתה לחדר
המורים, נותן הייתי הכול ליוסקה ולשאר זאטוטי הכיתה ורץ אל צ'יפיו הזקן וקונה
אצלו משהו מתוק.

דומה היה שסוף סוף תיפול שלוה ואנו נלמד ונעריך את מורתנו, אלא שלא כך
קבע הגורל.

יום אחד יושבים היינו בכיתה וקוראים בעניין את השיר "הוי, ארצי מולדתי",
כשלפתע קרה אסון. מורתנו החיננית התהלכה כארי בסוגר וציוותה לפתוח את כל
החלונות. צווחה במלוא הפה שאנו נבזים וחסרי נימוס ושהיא עוד תעשה מאיתנו
בני אדם. כולם היו מבוישים והשפילו את עיניהם בפחד. הגנבתי בזehירות מבט אל
יוסקה, וקרצתי אליו בעיני השמאלית "יישר כוחך!". למזלי הרע, היא הבחינה בקריצת
עין זו, הסתערה עליי בחמה והעיפה אותי החוצה. המנהל שהסתובב במסדרון וחיכה
להזדמנויות מעין אלו, ניגש אלי בצעדים מהירים. בירכתיו לשלום, אבל במקום
לענות הנחית בי מכת לחי.

"שמעתי הכול," אמר, "אתה מושחת. מחר תקלקל גם את האווירה."

"זה לא אני," צעקתי, "זה יוסקה!"

"תביא את ההורים." פסק.

ידעתי שאם אחזור הביתה בשעה מוקדמת וטביעת אצבעות זו על פרצופי, יסתיים
הדבר קרוב לוודאי ברצח. נרגז ומיואש ברחתי אל פסי הרכבת, כפי שנהגתי לעשות
בכל שעת פורענות. שם כבר חיכו לי נסים, גרשון ובני, ועוד כמה טיפוסים שתמהתי
תמיד, מה צורה איומה תהיה להם כשיהיו גדולים, משום שהיו מגרשים אותם מבית
הספר כמעט בקביעות, וגדלו בחיק הטבע. שיחקנו כרגיל ב"שוטרים וגנבים" וקלענו
אבנים ברכבת. שכחתי מקיומו של העולם וכל הדאגות כולן היו ממני והלאה. ידעתי
שעד הצהריים לא יישאר שום סימן על פרצופי, ואחותי תזייף לי פתק בשם ההורים,
כפי שהיתה נוהגת. וכך היה. למחרת הבאתי פתק שאבי חולה אנוש והבטחתי להביאו
ברגע שיחלים.

"איש אינו מפריע. כל השכנים שלנו שקטים, חוץ מזוג צעיר שגר למעלה. אך אינני כועס, משום שאני מפיק מהם טובת הנאה. כשהוא חובט בה והיא צועקת, אני יודע שהאביב הגיע."

"כן," אמר המנהל, "למה אינך מסתפק במה שאומרת לך מורתך על האביב, כלום אין היא מבשרת לכם את בוא האביב, כלום אין היא שרה לכם שירים?"
"כן," עניתי, "אך היא לא מעמידה אותנו על טיבו, וחוץ מיוסקה ועוד כמה מטומטמים, איש לא מאמין לה."
"תלך לפסיכולוג," פסק המנהל.

הלכתי לפסיכולוג. היה זה בית ישן ומוקף גינה, ברחוב שקט בקצה העיר. צילצלתי בפעמון. ילדה קטנה פתחה לי את הדלת והורתה על חדר ההמתנה. היו לה עיני תכלת גדולות ושיער שצבעו כצבע הערמון.
"מאיזה בית ספר אתה?" שאלה הילדה.
"בית הספר המעורב," אמרתי.

"יה," אמרה הילדה וצחקה, "זה בית ספר של מטומטמים."
ניענעתי לה בראשי וחייכתי. נראה שהדבר מצא חן בעיניה משום שצחקה שנית. צחוקה היה כצליל פעמונים. מאחד החדרים יצא לפתע אדם עטוף חלוק לכן וגער בה: "עופרה, נא להכין את השיעורים."

עופרה הלכה להכין שיעורים ולי רמז שאכנס לחדרו. ישב ורשם משהו באריכות על גיליון נייר, בהגניבו אלי מדי פעם מבטים כדי לראות במה אני עוסק. לבסוף אמר: "ובכן נערי, מה איתך?"

"ממצמץ בעיני השמאלית," עניתי.
"תמהני," אמר הפסיכולוג, "אתה עושה רושם טוב. יודע אתה," המשיך, "בנעורי כשהיו ממצמצים בעין אחת, היתה בכך משום כוונה מסוימת, ואתה, למה אתה מתכוון? אל תתבייש. אני רוצה לדעת אם נשתנו הכוונות מאז שהייתי נער."
"הו," אמרתי, "אין לי שום כוונות ואינני מבקש דבר. מורה משעממת יש לנו ואני ממצמץ מתוך שעמום בלבד."

"למה לא תמצמץ בשתי עיניך?" שאל. "מצמץ בשתי עיניך לסירוגין, פעם בשמאלית ותכף לאחר מכן בימנית. זה ייראה טבעי ומובן. שוב לא תהיה מבוכה בין הילדים ולא תדאיג את מורתך."
הבטחתי לעיין בדבר והלכתי בשמחה הביתה.

עבר החורף, חלפו ימות האביב, הכול נשתפרו ונתעדנו, ואילו אני לא נגמלתי ממצמוץ
מכיש זה שבעיני השמאלית. כל כמה שהייתי מנסה לערוך את מצמוצי בצורה שהציע
הפסיכולוג, הייתי מתבלבל ושוב מנסה וחוזר על התרגיל מחדש. הדברים הגיעו לידי
כך, שהייתי לצחוק בבית הספר. המורה התעלמה מקיומי. לא היתה מסתכלת בי ולא
היתה נותנת לי את רשות הדיבור, כשהייתי מצביע.

שנת הלימודים השישית נסתיימה ואני קיבלתי תעודה פושרת.
עם פתיחת שנת הלימודים השביעית באתי לבית הספר ורוחי נכאה. לא התכתשתי עם
שום טיפוס משום שידעתי בבירור, שלא חלו בי שום תמורות מאלפות, כל מה שרציתי
לדעת הלוא הוא: מי תהיה מורתנו החדשה.

בצעדים כושלים נכנסתי לכיתה והופתעתי למראה אדם בגיל עמידה ליד הקתדרה.
הוא קיבל את פני בחביבות. עמדתי כמאוכן. הסתכלתי בו כמי שאינו מאמין למראה
עיניו. ולפתע פסקו מצמוצי.

תחילה הולכה עלי תמורה פתאומית זו בהלה, ניסיתי להניע את עפעפי שנית כדי
להרגיש בהם, ולא יכולתי. הייתי יושב בכיתה כשעיני קפואות כזוכית ומסתכל במורה
החדש בלי להניד עפעף.

הוא עשה רושם של נרגז ובהפסקה פנה למנהל. הוא טען - כך נודע לי - שיש במבטי
משהו מוזר ובלתי אנושי וצריך לשלוח אותי, ללא כל דיחוי, לפסיכולוג.

על הימים שנחשבתי לנער מופרע/אהרון אלמוג

1. קראו את הסיפור.

2. אפינו את הדמויות החינוכיות בחיי הילד המספר: גישה, אופי, יחס, תקשורת, פתרונות...

באמצעות הטבלה הבאה:

הדמות	יחסה כלפי הילד	הסיבה ליחס המופגן כלפי הילד	הפתרון המוצע	אופן התמודדות הילד
המורה סוניה				
המורה בכיתה ו'				
המנהל				
המורה בכיתה ז'				
הפסיכולוג				

3. האם ייתכנו מצבים, כפי שמובאים בסיפור, בבית הספר שלכם? איך ניתן להתמודד עם מצבים אלו, לדעתכם?

4. צפו בסרטון המציג מורים וגישתם החינוכית: [מה הופך מורה למורה מעולה?](#)

במי מהמורים בהם צפיתם הייתם בוחרים שיהיה המורה שלכם?

5. צפייה משותפת בסרט "[כוכבים על פני האדמה](#)".

סיפורו של ילד חריג ומיוחד, שזוכה לטיפול מורו ומגיע להישגים מרשימים.

6. בעקבות הצפייה בסרט דיון:

- מה אפיין את מצבו של הילד בבית ובבית הספר, לפני שפגש את מורהו שהבין ללבו?
 - מה הבין המורה שטיפח את הילד בעוד האחרים החמיצו בנוגע אליו?
 - האם מוכרת לכם חוויה בה מורה הבחין במשהו מיוחד בכם ונתן לכך תשומת לב?
- ספרו איך הרגשתם.

7. מבנה הסיפור הקצר.

כיתבו מהם השלבים של הסיפור הקצר, וכיצד הם באים לידי ביטוי בסיפור זה.

8. מהי **אקספוזיציה**? הסבירו בהרחבה את המושג.

הדגימו מתוך הסיפור.

9. מהי **נקודת השיא/המפנה** בסיפור.

הביאו ציטוטים מתוך הטקסט.

מיזוג מקורות מידע-

1. השלימו את הטבלה הבאה:

הטקסטים	להתגבר בגוף ובנפש	על הימים שנחשבתי לנער מופרע
התבחינים		
יחסי הגומלין בין המתגבר למבוגר (קבלת מרות)		
שינויים פיזיולוגיים (גופניים)		
התעסקות בדימוי גוף		
התזונה		

2. תקופת גיל ההתבגרות מתאפיינת בשינויים בהיבטים שונים.

בחרו מן הטבלה שלושה תבחינים העוסקים במאפייני גיל ההתבגרות, וכיתבו כיצד הם באים לידי ביטוי בכל אחד מן הטקסטים.

-הקפידו על מבנה תקין, דרכי המסירה, ניסוח, משלב לשוני, כתיב וסימני פיסוק.
